

W DRODZE DO NIEPODLEGŁOŚCI

W tej prezentacji przedstawię Polaków
oraz ziemie polskie w latach
1815-1847, czyli od upadku Księstwa
Warszawskiego aż do represji po
powstaniu listopadowym

Podział ziem polskich w 1815 roku

- powstało Królestwo Polskie, które podlegało carowi (rosyjskiemu)
- powstała Rzeczpospolita Krakowska, którą po części rządzą wszyscy trzej zaborcy
- na zachodzie powstało Wielkie Księstwo Poznańskie, które ma swoją autonomię ale podlega Prusom, jeszcze nie ma dużego nacisku na germanizację
- Kujawy i Gdańsk zostały wcielone do Prus
- Księstwo Warszawskie zostało zlikwidowane

Królestwo Polskie inaczej nazywane Królestwem Kongresowym lub Kongresówką

- Królestwo Polskie było wtedy monarchią, która jest połączona z Rosją **unią personalną** - czyli car Rosji (Aleksander I) został równocześnie królem Polski. - miał on prawo składać projekty ustaw, decydował o polityce zagranicznej, był głównodowodzącym armii, pełnił władzę wykonawczą.
- Królestwo Polskie posiadało wtedy:
 - **namiestnika**, którym był Wielki Książę Konstanty
 - **konstytucję**, która określała ustrój
 - **władzę ustawodawczą**, która należała do sejmu
 - **Rada Administracyjna**, na której czele stał namiestnik, pełniła ona funkcję rządu

Unia personalna – jest ona wtedy, kiedy 2 państwa mają tego samego władcę

Aleksander I

Wielkie Księstwo Poznańskie i Rzeczpospolita Krakowska

Wielkie Księstwo Poznańskie:

- panowała ograniczona **autonomia**
- powstał sejm prowincjonalny
- język niemiecki oraz polski były językami urzędowymi

Herb Wielkiego Księstwa Poznańskiego

- *Autonomia* – prawo jakiejś zbiorowości do samodzielnego rozstrzygnięcia swoich spraw.

Rzeczpospolita Krakowska:

- podlega wszystkim trzem zaborcom, jedynie Kraków jest wolnym miastem
- panuje **autonomia**
- nie może samodzielnie prowadzić polityki zagranicznej
- językiem urzędowym jest język polski
- nie mogą w niej stacjonować wojska zaborców
- posiada konstytucję
- chłopci posiadają wolność osobistą

Gospodarka ziem polskich w epoce zaborów

- rolnictwo było podstawą
- przeważała gospodarka folwarczno-pańszczyźniana
- chłopci zachowali wolność osobistą
- były trzy główne ośrodki przemysłowe:
 - łódzki (przemysł włókienniczy), w Zagłębiu Dąbrowskim (górnictwo), w Zagłębiu Staropolskim (górnictwo i hutnictwo)
- **Franciszek Ksawery Drucki-Lubecki** - był ministrem skarbu
 - ✓ uporządkował system podatkowy
 - ✓ wspierał: rolnictwo, przemysł i handel

Franciszek Ksawery Drucki- Lubecki

Gospodarka ziem polskich w epoce zaborów

Zabór pruski

- dominowało tam rolnictwo
- nadano chłopom wolność osobistą - zlikwidowano poddaństwo
- 1772 rok - rozpoczął się proces uwłaszczenia, czyli nabywania przez chłopów uprawianej przez nich ziemi na własność
- wszystko było zgodne z zasadami kapitalizmu
- rozwijał się przemysł przetwórczy
- zaczęto stosować nowoczesne techniki uprawiania roli

Zabór austriacki

- rolnictwo było podstawą gospodarki
- najgorsza sytuacja ekonomiczna od innych zaborów
- na wsi były stosunki feudalne
- 1848 rok – zniesiono pańszczyznę oraz rozpoczęto proces uwłaszczenia chłopów
- Galicja była obszarem nieuprzemysłowionym
- w Bochni i Wieliczce istniały drobne zakłady przetwórcze oraz kopalnie soli

Powstanie Listopadowe

Przyczyny:

- Łamanie zapisów konstytucji przez cara Aleksandra I
- Dążenie Polaków do odzyskania Niepodległości

TAJNE ORGANIZACJE:

- Towarzystwo Patriotyczne (Walerian Łukasiński)
- Towarzystwo Filomatów (Tomasz Zan, Adam Mickiewicz)
- Sprzysiężenie Podchorążych. (Piotr Wysocki)

Skutki:

- represje wobec uczestników powstania
- emigracja tysięcy Polaków
- likwidacja konstytucji, sejmu i Polskiej armii

- Sytuacja polityczna Polski
- tajna policja
 - **powstają kaliszanie**
 - łamanie praw
 - **legalna opozycja, która nie mogła działać**
 - powstanie organizacji konspiracyjnych

Już po jednej nocy Warszawa została wyzwolona.

Powstanie listopadowe wybuchło w nocy z 29 na 30 listopada 1830 roku.

Upadek powstania listopadowego - 1831 rok

Najważniejsze bitwy powstania Listopadowego

14.02.1831	Stoczek	Polacy
25.02.1831	Olszynka Grochowska	Nierozstrzygnięta
31.03.1831	Wawer	Polacy
31.03.1831	Dębe Wielkie	Polacy
10.04.1831	Iganie	Polacy
18-19.04.1831	Boremel	Polacy
26.05.1831	Ostrołęka	Rosjanie
6-7.09.1831	Warszawa	Rosjanie

REPRESCJE

W Królestwie Polskim:

- wprowadzono statut organiczny zamiast konstytucji
- car sprawował władzę za pośrednictwem swojego namiestnika (Iwana Paskiewicza)
- rozwiązano armię polską na której miejsce wkroczyła armia rosyjska
- obciążono królestwo wysoką kontrybucją oraz kosztami budowy cytadeli
- 1833 rok - w Królestwie Polskim ogłoszono stan wojenny
- zamiast województw były gubernie
- rozpoczęto rusyfikacje: język polski obowiązywał tylko w szkołach, narzucano rosyjską kulturę oraz język, Towarzystwo Przyjaciół Nauki zostało rozwiązane
- szlachcom odbierano majątki

- zsyłano Polaków na Sybir
- wcielano szeregowców do wojska Rosyjskiego
- w Warszawie wybudowano Cytadelę, która miała zapewnić Rosjanom kontrolę nad Warszawą

Rosyjska Cytadela w Warszawie

Na ziemiach zabranych:

- w Wilnie i Warszawie zamknięto wszystkie uniwersytety
- zlikwidowano kościoły katolicki i grecko—katolicki - duchowieństwo podlegało władzy świeckiej
- szlachcom odbierano majątki
- zsyłano na Sybir

REPRESJE W ZABORZE PRUSKIM:

- szczegółowe kontrole granicy
- konfiskowano majątki
- ograniczono autonomię.
- na wzór pruski przekształcono polskie szkolnictwo oraz sądownictwo
- Niemcy zaczęli osiedlać się w Wielkopolsce

DZIAŁALNOŚĆ SPISKOWA

- jedną z przyczyn rozwoju działalności spiskowych byli emisariusze
- w Krakowie powstało tajne Stowarzyszenie Ludu Polskiego (Szymon Konarski)
- ogłosił je emisariusz Szymon Konarski na ziemiach Zabrzanych
- w Warszawie powstał związek Narodu Polskiego, a na jego czele byli: Henryk Kamieński Edward Dembowski
- działalność agitacyjna w duchu socjalnym wśród najniższych warstw społecznych prowadził ksiądz Piotr Ściegienny

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Źródła, z których korzystałam to Internet oraz
podręcznik do historii

Sandra Furczyk